

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 14 Maja r. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 5 maja.

Gazeta senacka z teyże daty ogłosiła Należyte Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

Dnia 11 kwietnia. Dla dostrzeżonych w guberniach mohilewskiej i witebskiej niedogodności, w dopełnianiu przez Policję Ziemskie obowiązków, na nie włożonych, **ROZKAZUJEMY**: 1) W guberniach tych, Sprawników Ziemskich, naznaczać mają na przyszłość bezpośrednio Gubernatorowie Cywilni z tameczney Szlachty, albo z innych ustronnych Urzędników, mających potrzebne do tego przyimoty. 2) Postanowienie to rozciągnąć i na Urzędników, teraz miejsca te zajmujących. 3) Naznaczenie zaś Assesorów Niższych Sądów Ziemskich, zostawić na dawniejszey osnowie, podług wyboru Szlachty, za potwierdzeniem Naczelników gubernii.

Dnia 21 kwietnia. Woyska dońskiego Nakazem Atamanowi, Jenerał porucznikowi *Howajskiemu* i mu, **NAYMIŁOŚCIWIEY ROZKAZUJEMY** być Atamanem woyskowym tego woyska.

Teyże daty. Członka Komitetu, ustanowionego dla urzędzenia woyska dońskiego, Rzeczywistego Radcę Stanu, *Bolgarskiego*, **NAYŁASKAWIEY MIANUJĄC** Radcą Tajnym, **ROZKAZUJEMY** mu zasiadać w Rządzącym Senacie.

Dnia 22 kwietnia. Przychylając się do prośby Ministra Skarbu, rzeczywistego radcy tajnego *Hrabiego Gurjewa*, z przyczyny osłabionego zdrowia, **NAYŁASKAWIEY UWALNIAMY** go od obowiązku ministra Skarbu, zostawując w jego zarządzeniu Gabinet i Ministerium udziałów.

Teyże daty. Członkowi Rady Państwa Jenerał Porucznikowi *Kankrynowi*, **ROZKAZUJEMY** być Ministrem Skarbu.

Dnia 23 kwietnia. Przychylając się do prośby Naczelnika Głównego Sztabu NASZEGO, Jenerała piechoty *Xiążęcia Wołkońskiego*, **NAYŁASKAWIEY UWALNIAMY** go na urlop za granicę do wód mineralnych, do odzyskania zdrowia; a do powrotu jego **ROZKAZUJEMY** obowiązki Naczelnika Głównego Sztabu NASZEGO, sprawować Naczelnikowi Głównego Sztabu i go Woyska, Jenerał Adjutantowi *Baronowi Dibiczowi*.

Dnia 25 kwietnia. Koniuszego dworu NASZEGO, *Ozerowa*, uwalniając od zarządzania nadwornemi stadami konskimi, **NAYMIŁOŚCIWIEY ROZKAZUJEMY** mu zasiadać w Rządzącym Senacie, w Moskwie, i zostawujemy mu prawo pobierać całe dotychczasowe utrzymanie.

Teyże daty. Dyrektor pawłowskiej fabryki sukienney, 5tey klasy *Zybelin*, w nagrodę odznaczający się gorliwością w obowiązkach, przez zwierzchność zaświadczoney, **nayłaskawiey** podniesiony do rangi 4tey klasy.

Teyże daty. Na wakujące miejsce członka w kantorze intendencji dworu, przeznaczony został odstawnym radcą stanu *Adamowicz*, z pensją po 2,250 rubli.

Podług gazety *le Conservateur Impartial*: *Hrabianka, Julia Pahlen*, wnuczka *Hrabiny Litta*, damy honorowey, mianowana panną honorową NN. Cesarzowych.

Donoszą z *Witebska*, iż w *Bieszenkowi*.

czach na pamiątkę pobytu J. C. M. w roku 1821, wzniesiony został monument, na tem miejscu, gdzie N. Pan raczył uderować obecnością Swoją iestym, przez gwardye Cesarskie wydany. Stosowny napis uwiadamia o zdarzeniu, ku uwiecznieniu którego jest wystawiony.

Kurs petersburski dnia 1 maja: dukat holenderski nowy 11 r. 90 kop. Zmiana złota 2 r. 87½ kop. Zmiana sr. 2 rub. 73 kop. i 2 r. 72½ kop.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 68 assygn. - po - - - 99½

68 brzęczącą monetą - - - 96½

58 takąż - - - 80½

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 19 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

N. Pan mianował biskupem dycezalnym *Kujawsko Kaliskim* JW. JX. *Józefa Koźmiana*, dotychczasowego sufragana lubelskiego, Biskupa *karystyńskiego*.

N. Pan raczył **nayłaskawiey** wyrokiem z dnia 27 lutego r. b., ozdobić orderem ś. *Stanisława II* klasy, JW. JX. *Teofila Wolickiego*, proboszcza katedry metropolitalney *gnieźnieńskiej* w *Wielkiem Księstwie Poznańskim*, a dnia 30 kwietnia, tymże orderem IV klasy, W. *Józefa Dulewskiego*, sekretarza jeneralnego dyrekcji jeneralney stad. (z *Kur. Warsz.*) JW. Jenerał *Naryszkin*, powrócił do Warszawy z *Rossyi*, a przybyła do naszey stolicy z *Rzymu* JW. *Naryszkinowa*, Marszałkowa dworu J. C. M.

Kommissya Wojew. *Mazow.* przypominała postanowienie *Xiącia Namiestnika Królewskiego*, wydane w r. z., iż, zapobiegając niszczeniu lasów, a mianowicie drzew igajów brzoźowych, których ogromna liczba w każdym roku jest marnie wyciępiana na majenie, ścięcie drzew zielonych, mianowicie brzoźowych, i obsadzenie niemi budynków i ulic, w pierwszych dniach maja i inne uroczystości, jest odtąd zabronione. Ten, kto drzewa zielone dowozi, i ten, kto przy budynkach lub drogach je osadzi, ulegnie karze policyynney, to jest: od każdego drzewa zapłaci zł. 12.

Piękna galeria obrazów, JW. *Hrabi Kasztelana Ossolińskiego*, w jego pałacu *Tłumackie* zwanym, umieszczona, i dla publiczności otwarta, zawsze się powiększa. Wiele malowań przybyło w tych czasach, a szczególnie: *Marynarz Werneta*, ś. *Franciszek Gwercina*, święta familija *Zucharego*, tudzież inne *Albana*, *Laurego*, *Lokatello*, *Netzera*, i t. p.

Sylwan, dziennik nauk lesnych i myśliwych, przestał być pismem peryodycznem, lecz będzie i nadal wychodzić, w tymże formacie i objętości, 4 razy do roku, bez oznaczenia czasu wyyscia.

Na ostatnich targach warszawskich płacono za korzec żyta złotych od 19 do 20. Jęczmienia od 16 do 17. Owsa od 11 i pół do 12. Siana fura jednokonna od 20 do 40, parakonna od 44 do 58. Słomy fura od 9 do 14. Pszenicy przez kilka dni wcale nie dowieziono.

We wsi *Wilkow*, w ekonomii *Kapinoskiej*, o 6 mil od Warszawy, żyje włościanin, mający nazwisko *Klusek*, który jeszcze przy dworze *Króla Augusta III* był strzelcem, używanym do wynajdowania trufli. Ten starzec ma teraz blisko lat

100 i jeszcze trudni się czasem wyszukiwaniem tru-
fli w puszczy Kapinoskiej.

A U S T R Y A :

Wiedeń dnia 5 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać, pisze gazeta berlińska, iż N. Cesarz
Jmć postanowił, aby znaczna jeszcze liczba żoł-
nierzy dostała urlop, co tém bardziej utwierdza
nadzieję utrzymania pokoju. Mówią oraz, iż ci,
którzy się chcą poświęcić cywilnym usługom kra-
jowym, mają przez 6 lat bezpłatnie pracować w
biórach, i dowieść, iż z własnego majątku utrzy-
mać się mogą.

Gdy zbyt znaczne powiększenie się kupców i rze-
mieśników, przywiodło wiele rodzin do zguby, do
dalszego więc rozkazu nikomu więcej nie będzie
wolno trudnić się handlem i rzemiosłem.

W krajach monarchii austriackiej, nauki
teologiczne nie będą odtąd dawane w liceach, lecz
w seminariach biskupich.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 3 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wielka Xiężna Sasko-Weymarska choruje od
dni kilku; w kościołach odprawia się nabożeństwo
o jej wyzdrowienie.

Seym Sasko-Weymarski uchwalił większością
kresek, iż oddalenie się z kraju młodzieńca, obo-
wiązanego do służby wojskowej, nie pociąga za
sobą kary, zabrania majątku jego na skarb, lecz
tylko karę więzienia cywilnego od 3 do 6 miesięcy.

Na ostatnim jarmarku lipskim było greków
więcej, niż zwykle, lecz nie znaleźli kredytu han-
dlowego. Na tymże jarmarku rossyan i polaków
było bardzo mało, a z *Warszawy* ledwo kilka znaj-
dowało się osób.

Od niejakiego czasu prowadzą znowu przez
Frankfort wiele koni z północnych Niemiec do
Francji: liweranci francuzcy płacą za jednego po
15 i 17 luidorów, w miarę, jak się zda do jazdy lub
taborów.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 3 maja.

(z *Gazety Rzyckiej Zuschauer*.)

Utrzymują, że marszałek *Moncey*, żądał znacza-
nego wzmocnienia, ażeby zaczepnie mógł działać.

W *Brest* utworzono składkę i wnet ją zebrano,
dla uczczenia złotym puharem *P. Kerres*, by-
łego mera.

Zapewniają, że rząd hiszpański, zapobiegając
nastąpić mogący zdradzie, mianował w każdej
twierdzy po trzech komendantów, ażeby w przy-
padku zapomnienia obowiązków, lub jeśliby który
przekupstwa się dopuścił, dwaj inni mogli przed-
sięwziąć środki ku obronie twierdzy.

D. 4 maja. Młodzi ludzie, którzy w *Lionie* han-
del pogrzebli, zostali zpod sądu uwolnieni: gdyż
to był tylko żart maskaradowy.

Xiężna *Angoulême* dnia 1 maja wyjechała do
Nismes i *Avignon*.

Podług każdej nowej wiadomości z *Lograno*,
zdaje się, że stoczona tam bitwa, bardzo krwawą
była. Dziennik paryżki donosi, iż to miasto trzy
razy było brane i trzy razy odbierane, aż za czwar-
tym dopiero razem francuzi się w niem utrzymali.
W końcu był to tylko korpus geryllasow, z którym
francuzi mieli do czynienia.

Lubo wielu zaprzecza, większa jednak część
wierzy wiadomościom z *Madrytu*, że *P. Marcillac*,
wyjechał do *Sevilli* z poleceniem dyplomatycznym,
a trzej deputowani stanów *Kortez* oczekiwani są
w głównej kwaterze Xięcia *Angoulême*. Z tego
wnoszą o blizkim pokoju.

Paryż dnia 3 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 26 z. m. odprawiła się rada ministrów
u Xięcia *Belluno*, ministra wojny.

Hrabia *Coutard*, jenerał porucznik, napisał do

wydawcy dziennika *Biała Chorągiew*, iż rząd na-
ganił tworzenie lekkiej jazdy w *Paryżu* dla wojska
wiary, i kazał mu uwieźć mniemanych ofi-
cerów korpusu, który nie istnieje.

Listy z *Kadyxu* donoszą, iż municypalność
tego miasta oświadczyła, że nie przyjmie stanów,
jeśliby tam stolicę rządu przenieść chciały.

Wóz pocztowy, wysłany z *Narbonne* do *Per-
pignan*, na którym znajdowało się 60,000 fr. dla
wojska, został napadnięty od 300 rozbojników;
9 podróżnych musiało wysieść i położyć się na
ziemi; lecz jeden z nich uchwycił rozbojnika; ztąd
powstała bitwa; kilku podróżnych raniono; nako-
niec rozbojnicy uciekli.

Dziennik Rozpraw donosi z *Burgos* pod d.
25 kwietnia: „Cała przestrzeń od *Burgos* do *Bin-
trago* ku *Madrytowi*, tudzież między *Duenos* i
Burgos, jest zupełnie oczyszczoną z wojska kon-
stytucyjnego. Jenerał *Empecinado* chce zaciągać
geryllasow, lecz nie mógł zebrać więcej nad 30
ludzi. W *Palladid* stoi blisko 100 jazdy i 200
milicji. Wszyscy zapaleni konstytucyoniści wy-
jechali z *Burgos* do *Madrytu* lub *Korunny*. *Mo-
rillo* udał się w 1,600 ludzi do *Leon*. *Espinosa*,
któremu w drodze do *Samosiery* uciekło 500 żoł-
nierzy, mając tylko blisko 1,000 ludzi, cofa się ku
Madrytowi. Warownie w *Burgos* zostały zbu-
rzone.

Liberaliści paryżcy, pisze gazeta berlińska,
mają wcale inne wiadomości o wypadkach pod
St. Sebastian. Twierdzą oni, iż wojsko francuzkie,
przeszedłszy *Bidassee*, posunęło się prosto ku
tej twierdzy, której dowódcą, nazwiskiem *la Hun-
na*, obiecał otworzyć bramy. Nie wiedziiano atoli,
iż poprzedzającego dnia wieczorem *Ballasteros*,
uwiadomiony o obojętnym sposobie myślenia tego
dowódcy, oddalił go, a jenerała *Porras*, doświad-
czonego konstytucyoniście, następcą jego mianował.
Pierwszy oddział francuzki, pod sprawą jenerała
Bourke, stanawszy pod murami twierdzy, wypra-
wił posłańca rozejmowego, i posuwał się, w na-
dziei zdobycia twierdzy bez wystrzału. Lecz
wszystko się odmieniło. Nowy dowódcą oświad-
czył przedniej straży francuzkiej, iż, jeśli się nie
zatrzyma, każe do niej strzelać. Wypadało więc
osłaniać się. Posłaniec rozejmowy, sam jeden wpu-
szczony do twierdzy, odebrał krótką odpowiedź, iż
tylko na rozkaz Króla twierdza poddać się może.
Wojsko nasze znowu się posunęło; zaczęto strze-
lać z baterji, mającej 15 dział, i razem osada u-
czyniła wycieczkę. Wojsko nasze, utraciwszy
blisko 500 ludzi w zabitych, cofnęło się. Naza-
jutrz zaszła powtórna bitwa, lecz mniej zacięta.
Obłężenie zamieniło się teraz w opasanie, do czego
użyto 8,000 wojska; 6,000 opasało *Pampelunę*.

Na sessji izby parów d. 30 kwietnia zajęła
się izba projektem do prawa, względem zaciągu
młodzieży do wojska z klasy r. 1823. Przeciwo-
ko projektowi mówili: Hrabia *Molé* Baron *Bar-
rante* i Xiążę *Broglio*; a za projektem: Baron
Montalembert, Xiążę *Montmorency* i Pan *Cha-
teaubriand*, minister interessów zagranicznych. Na-
koniec większością 98 kresek przeciwko 32, pro-
jekt powyższy został przyjęty.

Paryż, dnia 5 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Odebrano tu przez telegraf następującą wia-
domość z *Wittoryi* pod z. b. m. „Przednia straż
jenerała *Molitor* weszła do *Fraga*. Osada rojali-
stowska z *Mequinenza* zajęła twierdzę i miasto
Alcaniz. *Ballasteros* cofa się z *Katalajut* ku *Daroca*.
Kilka bataillonów rojalistowskich urządza się w *Sa-
ragossie*.

Z *Bajonny* piszą pod d. 29 kwietnia: „W *Bis-
kai* i *Nawarrze* mieszkańcy mięso, niezajętych
przez francuzów, doznają przykrości od wojska
wiary. Jenerał *Empecinado* cofnął się ku *Madry-
towi*. Miasto to ma być opuszczonem, tak, iż
francuzi nie doznają oporu. Trapiata stoi w *Sam-
ona* z 4,000 ludzi, a *Campillo* obozuje w górach *St.
Ander* z 5,000 ludzi. Pod *Calahora* miała zaszć
bitwa, której wypadek jeszcze niewiadomy. Od
kilku dni słychać wystrzały działowe w okolicy
St. Sebastian. Jenerał *Eguja* ogłosił, jaki kurs

pieniądze francuzkie mieć powinny. Wzwał o-raz mieszkańców, aby dostawili żywności dla wojska francuzkiego za cenę, którą władze ustanowiły.

Policya poleciła urzędowi pocztowemu, aby *Dostrzegacza Niemieckiego*, który jest liberalną gazetą południowo-niemiecką, zabierał i nie wydawał; lecz urząd pocztowy, przez niedobre zrozumienie tego wezwania, zatrzymał *Dostrzegacza Austriackiego*, i dla tego gazety tej przez kilka tygodni nie odbierano w *Paryżu*.

Podeczas obrad d. 30 z. m. względem projektu do prawa, o zaciągu żołnierzy z roku 1823, Hrabia *Molé* mówiąc przeciwko projektowi, nagaśniał rządowi, iż tak późno myśli o utworzeniu wojska odwodowego; oświadczył, iż 100,000 ludzi nie wystarczą na zajęcie całej Hiszpanii; pytał się, czy wojna długo trwać będzie; wchodził w jej zamiary; żądał, aby pisma, dotyczące się powodów do wojny, izbie złożone zostały; uczynił nareszcie zapytanie, w jakich stosunkach zostaje Francya z Anglią? P. *Chateaubriand*, odpowiadając na tę mowę, rzekł między innymi: „Szanowny Hrabia żądał, aby na wzór Anglii złożone zostały pisma, ściągające się do interesów hiszpańskich. Niepotrzebne jest odwoływanie się do tego wzoru. Podanie rządowych pism do publicznej wiadomości, jest istotnem w rządzie konstytucyjnym; trzeba jednak zachować słuszną miarę, nie mieszać czasów, miejsc i narodów. Jeśli rząd Wielkiej Brytanii jest w pewnym względzie mniej ostróżny, niżeli nasz, który takim być musi, pochodzi to z różnicy położenia politycznego.

Perpignan dnia 26 kwietnia.

(z *teyże gazety*.)

Zapewniają, iż P. *de la Hutte*, adjutant *Xiążęcia Angouleme* powiolt Marszałkowi *Moncey* rozkaz posuwania się. Officer ten wrócił tu 23 b. m., i odtąd wojsko opasuje *Figueras*. Główna kwatera wspomnianego Marszałka, która d. 22 b. m. była w *Cabanes*, miała się przenieść d. 28 b. m. do *Castellon*. Korpus jego żadney jeszcze bitwy nie stoczył z hiszpańcami. Zdaje się, iż marszałek, przed posunięciem się swoim, zaczeka na przybycie dywizyi jenerała *Donnadieu* w okolice *Puycerdy*.

Bajonna dnia 29 kwietnia.

(z *teyże gazety*.)

Słychać, iż stolica rządu hiszpańskiego została przeniesioną z *Sevilli* do *Kadyxu*. Mówią także o bitwie, która miała zayść w okolicach *Tudela*, a której szczegółów z niecierpliwością oczekują.

Donoszą z *Arragonii*, iż *Ballasteros* zalecił władzom w *Saragossie*, aby mieszkańcy nie dawali niepotrzebnego oporu francuzom, którzyby się pod murami tej twierdzy pokazali. Dodał oraz, iż bohaterkie to miasto nie może się spuścić na korpus jego; gdyż odmiennie przepisy otrzymał.

Twierdzą powszechnie, iż deputowani stanów hiszpańskich przybyli do głównej kwatery *Xiążęcia Angouleme* w *Wittoryi*, co jeśli tak jest, i jeśli wojsko francuzkie stanie nad *Libro*, w tym razie byłaby jeszcze jakaś nadzieja, iż obie strony skłaniają się do zgody. Mówią nawet, iż układy już się zaczęły. Słychać atoli, iż rząd hiszpański domaga się, aby wojsko francuzkie ustąpiło z kraju; wspomniane zaś wojsko chce pozostać w teraźniejszych stanowiskach swoich.

D. 25 b. m. przejeżdżało tedy kilka sztafet. Przejeżdżał oraz goniec wysłany od gabinetu hiszpańskiego. Z różnych pobudek utwierdza się coraz bardziej mniemanie, iż wojsko francuzkie nie tak prędko pójdzie do *Madrytu*, i że pokoy między wojującemi teraz narodami wkrótce może być przywróconym.

Bajonna dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety rzyckiej Zuschauer*.)

Wczora przez cały dzień napróżno czekaliśmy pocztę z obozu pod *S. Sebastian*. Powiadają, że załoga tameczna zrobiła wycieczkę.

Pogłoska krąży, iż jenerał *Molitor* stoczył bitwę z jenerałem *Ballasteros*, między *Alfan* i *Tudela*.

Ciągle tu przychodzą ranieni francuzi ze szpitalów z *Vittoria* i z okolic *S. Sebastian*, a stąd się wysyłają do *Bordeaux*.

Słychać, iż od wycieczki zaszley d. 9., załoga w *S. Sebastian*, trzy już nowe zrobiła, i bardzo się odznaczyła. Wczora słyszeliśmy znów z tamtej strony mocne strzelanie z dział. Regiment, który na stok wyszedł dla robienia obrótów, zdaje się, że ściągnął uwagę oblegających. Morzem *S. Sebastian* ma zupełnie wolne związki.

Słychać, że trapiści, mając słuszne przyczyny do gniewu na wojsko francuzkie, wystąpił z jego szeregow, i w okolicach *Lermy* przyłączył się do *Merino*, także duchownego.

Donoszą z *Perpignan* pod d. 23 kwietnia: Słyszano nad *Perthuis* strzelanie z dział pod *Figueras*.

Pozostali tu zakonnicy odebrali wiadomość, że bracia ich, którzy do *Campredon* powrócili, zabrani zostali przez milicję. Jenerał *Mina*, osadził 8,000 ludzi ważne stanowisko, *U. L. Fr. Salud*.

Cargol, ze czterema swymi oficerami siedzi w wojskowym więzieniu. Wszyscy oficerowie tej dywizyi, są aresztowani w obozie. Mamy podejrzenie, ażeby wojsko wiary, zmówiwszy się, nie podniosło buntu, i nas nie opuściło; dla tego postanowiono je rozdzielić na kompanie i bataliony, i do naszego wojska przyłączyć.

H I S Z P A N I J A.

Madryt dnia 24 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Hrabia *Abisbal* wskazał miejsca, gdzie rozmaite korpusy wojska jego w okolicach *Madrytu* stać mają. Miejsca te są, ile możliwości, bliskie, aby korpusy utrzymywały związek z sobą i z danym znakiem zebrać się mogły. Dowództwo pierwszej dywizyi powierzył jenerałowi *Jose de Zayas*, a drugiej, marszałkowi polnemu *O' Daly*.

Prefekt w *Sevilli* wydał odezwę do mieszkańców tamecznych, chwając dobry sposób myślenia, jaki w ostatnich wypadkach czasowych okazali. D. 14 b. m. odprawił się tam popis milicji *madryckiej*.

D. 8 b. m. jenerał *Riego* przybył do *Kadyxu*. Jenerał dowodzący i prefekt wyjechali z wielu obywatelami na jego powitanie. Jenerał *Riego* miał krótką przemowę do ludu zalecając mu jedność i przestrzeganie konstytucyi.

Od granic hiszpańskich dnia 29 kwietnia.

(z *teyże gazety*.)

Brvg angielski przybył z żywnością do portu *St. Sebastian*. Osada tej twierdzy strzela często do korpusu, trzymającego ją w zamknięciu, który wynosi 1,800 ludzi.

Dowiadujemy się, iż jenerał portugalski *Rego* wkroczył z korpusem, wynoszącym blisko 12,000 ludzi do Hiszpanii, i znajduje się między *Ciudad-Rodrigo* i *Salamanca*.

Jenerał hiszpański *Juan Martin*, zwany *Empecinado*, opuścił stanowisko swoje przy *Somosiera*, i cofnął się ku *Madrytowi*. Przednie czaty francuzkie stoją w *Aranda*, a pierwszy korpus wojska jest w *Burgos*, dokąd d. 1 lub 2 maja przeniesiona będzie główna kwatera *Xiącia Angouleme*.

Obcy legion, składający się z batalionu piechoty i szwadronu ułanów, stoi w *Campredon*.

A N G L I A.

Londyn dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

Posiedzenie Izby Parów d. 24.

Lord *Ellenborough* rzekł: „Nim będę mówił o dokumentach złożonych, winienem przypomnieć oświadczenie Hrabiego *Liverpool* w roku 1821. Wówczas powiedział on jawnie, iż zapalono rewolucyą w Hiszpanii. W roku 1814 *Ferdynand VII*, znosząc konstytucyą, oświadczył się jednak, że zwoła dawne stany Korteżów, że będzie umiarkowana wolność druku, i że nie będą nakładane podatki bez zezwolenia Króla i reprezentantów narodu. Wszakże nic z tego dopełnionem nie zostało: a rewolucya stanów Korteż skutkiem tego była. Sama tylko Rossya oświadczyła z tego swo-

je nieukontentowanie. Naradzano się o interesach Hiszpanii w *Opawie*; ale Margrabia *London-derry* protestował się przeciwko wszelkiemu wdawaniu się, a Hiszpania, przerażona przykładem Neapolu i Piemontu, żądała wyraźnego oświadczenia, iżby się nie mieszano do jej spraw wewnętrznych. Mowa Króla hiszpańskiego w miesiącu marcu 1821, i odpowiedź prezydenta stanów Korteż, dowodzą, że było dane to zapewnienie. Nie było o tém mowy do 21 września 1822, epoki, w której pierwszy Xiążę *Wellington* dowiedział się, że sprawa Hiszpanii rozważana będzie w *Weronie*. Czynię więc dwa wnioski z faktów i ze sposobu, podług których postępowano w Niemczech, Piemoncie i w Neapolu, i z postanowienia uczynionego względem Hiszpanii: 1) że Margrabia *London-derry* aż do swej śmierci przeszkadzał wszelkiemu wdawaniu się; 2) że walka dzisiejsza w Hiszpanii, jest walką despotyzmu przeciw wolności. Od roku 1814, wszystko nam okazuje, iż do niczego więcej nie zmierzają, jak do obalenia wszelkiej zasady wolności, a jeśli się to usiłowanie uda, cóż naówczas się stanie u nas z wolnością druku? Nie należało oczekiwać, ażeby ministrowie dojrzałe rozważyli skutki, jakieby z wdania się Francji w sprawę hiszpanów, dla Anglii nastąpiły; odpowiedź na depesze Xięcia datowane w *Weronie* brzmi następnie: „Wdawanie się naganne jest w zasadzie, a w skutku niemogące się wykonać; a jeśliby też ono nastąpiło, cokolwiekby wynikać miało, Król Jmć będzie się temu całą siłą opierać.“ Podług pism Xięcia, datowanych d. 29 października, w *Weronie*, zdawałoby się, że chciał wymagać od Francji oświadczenia na trzy wiadome pytania; ale wypadki temu zaprzeczają. Za powrót Xięcia ze Włoch, Lord *Sommerset* wysłany był do *Madrytu*. Przebiegam z zadziwieniem pamiętniki Xięcia. W nich jest wyrażono: jeśliby Hiszpania zezwoliła na niektóre odstąpienia, wtedyby Francya cofnęła wojsko swe obserwacyjne. Lecz któż go upoważnił do podobnego wniosku? Jeśli Xiążę miał na myśli zasady konstytucji angielskiej; dalekim byłby od czynienia rzeczowego wniosku. Lecz podobno Xiążę mało znał i konstytucję hiszpańską. P. *Canning* wyraził w swoich notach, że Francya ma prawo jej się środków ostrożności, dla zapobieżenia zarazie politycznej. Zdawało się, że uczuł nawet ważność tego twierdzenia, gdyż nazajutrz napisał do Pana *W. A. Court*, że wojsko obserwacyjne jest główną przeszkodą do układów. D. 4 lutego, parlament zgromadził się, a wtedy ułożoną została nota; naganiła ona wdawanie się sprzymierzonych w interesu hiszpańskie, i została przesłana Panu *W. A. Court*, który razem odebrał polecenie, starać się iwyjednać nowe odstąpienie; i te noty sprzeczne wprowiły go w wielki kłopot.

P. *Canning* wybawił także Pana *Chateaubriand* z kłopotu, w jaki go wprowadziła mowa *Ludwika XVIII*, twierdząc, że ona może być tłumaczoną dwojako. Aby dowieść, że rząd francuzki nie chciał wywrócić całkiem konstytucji hiszpańskiej, dosyć jest widzieć notę Pana *Lagarde*, czytana Królowi hiszpańskiemu, w której wyrażono, że ten Monarcha powinien znowu odzyskać swą władzę, nim przystąpi do zmiany konstytucji, w której układ familijny powinien nabyć więcej mocy, aniżeli kiedy Hiszpania w czasie wezwania Francji okazała krew zimną, coby uczyniło honor rządowi ustalonemu. Niechay ten, który rozumie, że zgodną jest z naszym honorem, podkopywać chytrze wolność innych narodów, opiera się wnioskowi, który wnet podam, ale ten, co żąda, ażeby Monarcha Wielkiej Brytanii, zajmował na czele Monarchów konstytucyjnych miejsce, przyzwoite Monarsze ludu wolnego, niechay

głosuje ze mną na adres do J. K. Mości! Wniosek w tych słowach był ułożony: „Będzie podany adres z podziękowaniem J. K. Mości, za łaskawe udzielenie pewnych dokumentów, dotyczących się ostatnich układów w *Weronie*, *Paryżu* i *Madrycie*. W nim ma być wynurzony głęboki żal, że żądanie J. K. Mości było bezskutecznym, aby utrzymać pokój między Francją a Hiszpanią. Również ma być przedstawiono Królowi Jego Mości postępowanie jego ministrów, iż podług naszego rozumienia, nie zdawali się mieć na celu, utrzymania honoru i prawdziwych interesów narodu angielskiego, i że niepodobna było uwierzyć, ażeby te negocjacje zapobiegły wojnie. Oprócz tego ma być przełożono Królowi Jmci, żeśmy się dowiedzieli z prawdziwym nieukontentowaniem, że Król francuzki nie miał względu na sprawiedliwe przedstawienia J. K. Mości, pomimo mocnej pomocy, którą jemuśmy dali, pomimo przywrócenia praw, które wszystkie narody mają, urządzić swe instytucje wewnętrzne; jednak Francya uczyniła niezasłużony zamach, i niemogący bydlusprawiedliwionym, na Hiszpanią, której niepodległość była we wszystkich czasach szczególniejszym przedmiotem polityki angielskiej, i która jeszcze jest do dziś dnia, z przyczyn świeżo przytoczonych, potrzebną dla bezpieczeństwa najsławniejszego i najwierniejszego sprzymierzeńca Króla Jmci i dla bezpieczeństwa terytorjum angielskiego.“

Lord *Ellenborough*, uczynił potem wniosek: ażeby doniesiono K. Jmci, iż głośno naganiamy ministrów, którzy radzili Hiszpanii, ażeby podług żądania Francji uczyniła odmianę w swej konstytucji, z wolnym obiorom pokoju lub wojny, nie odebrawszy wyraźnego zapewnienia, że podobna powolność ze strony Hiszpanii zasłoniłaby to królestwo od wdawania się w jej sprawy w późniejszych czasach: postępowanie, przez które, w całym biegu układów, starali się raczej zasłonić rząd francuzki od wstydu i niebezpieczeństwa, aniżeli utrzymać sprawę Hiszpanii. Nadto doniesie Królowi Jmci, iż, zapatrując się na postępowanie rządu francuzkiego w czasie ostatnich układów, nie możemy wierzyć przyrzeczeniom przez niego uczynionym, iż się zrzeka wszystkich widoków ambicyi i rozszerzenia się, ani jego zapewnieniom, że będzie poważał niepodległość Portugalii. Zapewnić Króla Jmci, że zasada, podług której Francya w tej chwili postępuje, zagraża bezpieczeństwu każdego rządu konstytucyjnego, i niezawodnie według tego otrzyma wyższość, jaką Francya zawsze mieć usiłowała nad Hiszpanią; że w tym stanie rzeczy, nie możemy się wstrzymać od najgorętszych życzeń, ażeby naród hiszpański wyszedł tryumfując z walki teraźniejszej, równie sprawiedliwej, jak i zaszczyt czyniącej. Oświadczyć Królowi Jmci, iż podług zdania tej izby, polityka czynna, pewniejsza i niedwóznacza, podałaby w teraźniejszych okolicznościach, w których się znajduje Europa i Francya, najlepszą nadzieję uniknięcia wojny, której ten kraj, lękamy się tego, zmuszony będzie stać się uczestnikiem, z przyczyny niebezpieczeństwa coraz wzrastającego, i w epoce daleko krytyczniejszej.“

Gazeta ryska *Zuchauer* wyraża: iż w angielskich gazetach znajduje się odezwa marszałka *Moncey*, w imieniu *Ferdynanda VII*, w której on wzywa do poddania twierdzy *Figueras*, i bardzo w mocnych wyrazach napisaną odpowiedź odmawiającą, komendanta *Santi S. Miguel*: obie są pod datą 22 kwietnia.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 12 maja rubel srebrny 3 rub. 80 kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 78, stary r. 11 kop. 59, imperyał r. 36 kop. 90.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 14 Maja Roku 1823 r. s.

K o p i a.

Kommissya Rządowa Woyny Królestwa Polskiego
Wzywa wszystkich byłych wojskowych
Polskich, którzy otrzymali dotacye od byłego
Rządu Francuzkiego na banku Medyolańskim,
niegdyś Monte Napoleone, a teraz Monte Mi-
lano zwanym, którzy dotąd nikomu swoich pa-
tentow czyli brewetow, na takowe dotacye, w
celu poszukiwania swoich pretensy, nie złożyli,
aby też patenta czyli breweta, wraz z świa-
dectwami życia, do Kommissyi Rządowej Woyny,
przed upłynieniem przyszłego miesiąca sier-
pnia franco przesłali.

Dowody takowe po złożeniu w Kommis-
syi Rządowej Woyny, przesłane zostaną do
Kommissyi Likwidacyney, w Medyolanie usta-
nowionej, dla przyjęcia i wyrachowania nale-
żytości każdego Donataryusza.

Ponieważ dotacye tego rodzaju rozciąga-
ją się i na sukcesorów, przeto w razie śmier-
ci Donataryusza, sukcesorowie ich prawni,
mogą poszukiwać tej należności, w takowym
jednak razie, winni są załączyć do dowodów
czyli brewetow świadectwo urzędowe, jako są
niewątpliwie prawemi sukcesorami tego, któ-
ry otrzymał dotacyę.

Oprócz Donataryuszow, których nazwi-
ska mogą bydź Kommissyi Rządowej niewia-
dome, obwieszczenie ściaga się szczególniej do
następujących: Markowskiego, Zimmer i Za-
kowskiego Kapitanow, Krajewskiego Kaprala,
Lisieckiego i Raczyńskiego żołnierzy.

W Warszawie dnia 26 lutego 1823.

Radzca Stanu pełniący tymczasowie obo-
wiązki Ministra Woyny Jeneral Dywizyi.
podpisano: Hauke.

W zastępstwie Dyrektora Jeneralnego,
Assesor Kommissoryatu: Darewski.

Sekretarz Jeneralny Jeneral Brygady:
Nowicki.

Zgodno Sekretarz A. Lazarewicz.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

2. Полевая Провиантская Коммисія Оп-
дѣльнаго Липовскаго Корпуса объявляетъ, что
на поставку провiанта для войскъ сего Корпуса
въ Гродненской, Виленской и Минской Губер-
нiяхъ, и въ Бѣлосшюкской Области кварирую-
щихъ, равно и для внутреннихъ нiамъ въ районѣ
корпуса состоящихъ, на продовольствiе съ 1го
Сентября сего 1823го по 1е Генваря будущаго
1824го годовъ производиться будутъ торги въ
Гродненской, Виленской и Минской Казенныхъ
Палатахъ и во 2 ондѣленіи Бѣлосшюкского Об-
ластнаго правленiя предшющаго Юля мѣсяца
13го, 16го и 17го числа, а затѣмъ окончатель-
ныя переторжки 18го, 19го и 20го числа тогоже
Юля мѣсяца.

На сіи сроки вызываюся желающіе къ
торгамъ съ законными залогамъ на сей разъ въ
пяшую часишъ прошиву подряда. Планъ и конди-
ціи, по коимъ будутъ производиться сіи торги,
сущіи нѣ самыя, по копорымъ производились уже
таковыя въ Октябрѣ мѣсяцѣ прошлаго 1822го
года, и всякой желающій можетъ оныя видѣти
въ Казенныхъ Палатахъ и въ Областномъ Пра-
вленіи, равно и въ сей Коммисіи.

Военный Советникъ Скребичкій.

8 класса Булатовичъ.

8 класса Качковскій.

Секретаръ Гулакъ.

O G Ł O S Z E N I E.

2 Polowa Prowiantska Kommissya Oddzielne-
go Litewskiego Korpusu ogłasza, iż na dostawę
prowiantu dla woysk tego Korpusu w Grodzień-
skiej, Wileńskiej i Mińskiej Gubernii, i w Ob-
wodzie Białostockim kwaternujących, równie i dla
wewnętrznych tam w rajonie korpusu zostających, na
utrzymanie od 1go septembra terażniejszego 1823
do 1 januaryi następującego 1824 roku będą się
odbywać targi w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Miń-
skiej Izbie Skarbowey i 2gim Oddziale Białostoc-
kiego Obwodowego Rządu, następującego miesiąca
julii 13, 16 i 17 dnia, a potem kończące przetargi d.
18, 19 i 20 takż miesiąca julii.

Na te terminy wzywają się życzący na targi
z prawnemi kaucyami, na ten raz w piątej części
w proporcyi podradu. Plan i kondycye, podług
których będą się odbywać takowe targi, są te sa-
me, podług jakich odbywały się już w miesiącu
oktobrzu przeszłego 1822 roku, i każdy życzący
może je widzieć w Skarbowych Izbach i w Obwodo-
wym Rządzie, również i w tej Kommissyi.

Wojenny Sowietnik Skrebicki.

8 klasy Булатовичъ.

8 klasy Качковский.

Секретаръ Гулакъ.

P o z e w.

1: W Wedle Ukazu JEGO IMPERATOR-
SKIEY MOŚCI Samowładnego Wszech Ro-
syy etc etc etc.

UUr. Alexandrowi synowi Józefowi bratu
rodzonemu del. Jelcowi Sowietnikowi Obła-
sti Białostockiej, Józefowi Szambellanowi, An-
toniemu Prezydentowi Sądu Głównego Grodz.
2go Departamentu i kawalerowi, oraz Joachi-
mowi braciom, synom Michała Jelcom do współ-
nego, z delatorem odparcia pretensyi ciotek i
ich potomstwa, o spadły posag po bezpotom-
nie zeszyej Elżbiecie z Jelcow Daszkiewiczzo-
wey do żał., skutkiem Dekretu Ziem. Słonim.
dnia 30 8bra 1814 roku nastalego, zastosowa-
ney, a sukcesorom sp. Franciszka i samey
Jelcow, jakoto: Jakiegokolwiek imienia i płci
potomstwa zeszyej Anny z Jelcow Rodowic-
kiej, Tekli z Jelców Milkiewiczowej, Brygidzie
z Jelców Pokroszynskiej z dokładem Opieki
potomstwa z Jelców Bęklewskiej, potomstwa
z Teressy Makowieckiej, jej Synowi Klemen-
sowi i córkom, jakichkolwiek imion Giżyckiej
i Malinowskiej, potomstwa z Jelca Haniewiczzo-
wey, oraz z Jelcow Siekluckiej i jej potom-
stwem z sukcesorami z dokładem dla wszystkich
imion tytułów i Opiek należnych, nie mniej
i dalszym, jeśli są z Franciszka Jelca pocho-
dzącym sukcesorom, do stanności łącznie z obżał.
Narbutową i Chodakowską nakazaney, pozew
powtórny w miejscu exekucyi przed Sąd Ziem.
Słonim. na kadencyą następną juniową na sku-
tek Dekretu Ziem. tegoż Powiatu w roku 1822
apryla 15 zapadłego, i wynosi się z instancyi Ur.
Adama Jelca b. Sęd. Granicz. Gubernii Gro-
dzień., który do dwóch pozwow, pierwszego
w d. 21 apr., drugiego w d. 26 augusta ro-
ku przeszłego 1822 po obżał. przed Sąd Ziem.
Słonim. wyniesionych i przez Gazetę Kurye-
ra Lit. awizowanych, a za onemi zapadłych
dwóch stopniow w tymże Sądzie, pierwszego
wr. 1822 aug. 24, drugiego w d. 22 xbra pooso-
bnych niestannych Dekretow referując się, obżał.
pozywa w prośbach solucyi za Kondemnaty

poosobno opłaceniu prośb uprzedniemi żałobami, wyżej datą pomienionemi, we wszystkich zaskutecznienu, expensow prawnych zwrotu, i tego o co proszonym będzie decydowania. Wolna pozwu poprawa.

Roku 1823 apryla 17 d. Woźny zeznaje, iż w sprawie JW. Adama Jelca b. Sędz. Gran. Guber. Grodzien., iż kopie tego pozwu zgodne z tym autentykiem, iedną W Alexandrowi Jelcowi Sowiernikowi Oblastu Białostockiey oczewisto, drugą Józefowi Szambelanowi b. Dworu polskiego, i Joachimowi braciom synom Michała Jelcow, trzecią sukcesorom sp: Franciszka i samey Jelcow, jakoto: jakiegokolwiek imienia i płci potomstwa zeszeley Anny z Jelcow Radowickiey, Tekli z Jelcow Milkiewiczowej, Brygidzie z Jelcow Pomroszyńskiej z dokładem Opiek, potomstwa z Jelcow Bęklewskiey, potomstwa z Jelcow Makowieckiey jey synowi Klemensowi, i córkom jakichkolwiek imion Giżyckiey i Malinowskiey, potomstwa z Jelcow Hancewiczowej, oraz z Jelcow Siekluckiey, i jey potomstwa z sukcesorami z dokładem dla wszystkich tytułów imion i Opiek, jako niemającym osiadłości do Drzwi Sądowych Ziem. Słonim. przybijając, przed Sąd Ziem. Słonim. na kadencją następną juniową powtórnie w miejscu exekucyi popodawałem a dla łatwiejszego wszystkich pozwanych o niniejszym pozwie powiadomienia, ony do Gazety Kuryera Lit. na trzykrotną awizacją podać postanowiłem. Dominik Zukowski Woźny. Powiatu Słonimskiego.

Roku 1823 apr. 17 dnia, przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemsk. Ptu Słonim. stanawszy obecnie woźny wyżej wyrażony takowy pozew zeznał, przyjąłem, i że jest zgodnie w aktach, świadczę, Ignacy Niełubowicz Rejent Ziem. Słonim.

Takowy pozew może być w Kuryerze Litewskim umieszczonym, świadczę Hieronim Przecławski Pisarz Ziemski powiatu Słonim.

W e z w a n i e.

2. W dniu 14 stycznia r. b. zmarł tu w Krakowie przy ulicy Floryańskiej pod liczbą 537 W. Piotr Paweł Klemens troyga imion Koźmiński, z miejsca urodzenia niewiadomy. Gdy o sukcesorach jego dotąd nic widzieć nie można, którzyby byli, lub gdzieby się znajdowali, podpisany uchwałą Wysokiego Trybunału pierwszey Instancyi wolnego niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i jego okręgu, pod dniem 24 stycznia r. b. Nro 200 wydaną, w moc artykułu 112 Kod. Cywil. ustanowiony pełnomocnikiem nieobecnych i z miejsca mieszkania niewiadomych sukcesorów zmarłego Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego, ma honor niniejszym uwiadomić Przecławskiego Publiczność, o zgonie W. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego, wzywając jak naysprzymiennie każdego, aby raczył donieść podpisanemu, o miejscu urodzenia s. p. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego i jego krewnych. Wzywa oraz sukcesorów, jeżeliby się gdzie którzy znajdować mogli, aby opatrzeni w potrzebne dowody, do sukcesyi zgłaszali się w przeciągu roku, w przeciwnym bowiem razie, gdyby się nie zgłosili; spadek, stosownie do artykułu 768 Kodexu Cywil., narodowi należeć będzie. Krakow d. 10 maja 1823 roku.

Woyciech Skarżyński Tryb. i Inst. wolnego, niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i jego okręgu Sekretarz, Kurator nieobecnych sukcesorów s. p. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego.

3. Na przechodzącym statku z przystani Sosienki do Królewca, jest spławionego owsa przeszło beczek 60, który złożony na brzegu Wilii na przeciwko Arsenatu, życzący kupić ogółem lub częściami, mogą zainformować się o cenie w domu kapitulnym Kiełpsza na ulicy Bernardyńskiej pod N. 150.

Przedaż domu.

3 Dwa domy murowane jeden na ulicy Subocz N. 28, drugi na zaułku s. Kazimierskim N. 63, ze wszelkim zabudowaniem wygodnym, stajniami, wozowniami, sklepami, ogrodem dość obszernym fruktowym, oraz warzywnym z placem znacznym pod budowę obu tych domów połączonych z sobą zawierającym się, na którym zdroj wody najlepszej, są do sprzedania z wolnej ręki za mierną cenę. Życzący nabyć takowe domy oba razem lub pojedynczo, raczy się udać do właścicielki onych Annv Krzyżewskiej Zamieszkałej w domu pod N. 63 na Zaułku s. Kazimierskim.

Cena produktów na rynkach wileńskich.

Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.

Dni Targowe

May

Piątek
dnia 11

sre- brem ruble	assy- gnat. kop. ruble
-----------------------	---------------------------------

Beczka litewska mójca garcy
litewskich 144.

Pud Rossyjski.

Od 11. maja.
do 18.

Zyta suchego	15 50	62	—
— surowego	14	56	—
Pszenicy ozimey	—	—	—
— jarey	—	—	—
Jęczmienia	12	48	—
Owsa	8	32	—
Gryki	—	—	—
Grochu	—	—	—
Bobu	—	—	—
Siemienia lnianego	—	—	—
— konopnego	—	—	—
Krup jęczmiennych	18 30	73	20
— owsianych	26 86	107	20
— gryczanych	30 81	123	24
Łoju wołowego surowego	2	8	—
— — — topionego	4	16	—
Miodu prażn. z woskiem	4	16	—
Wosku topionego niebielon.	22	88	—
Świec woskowych białych	25	100	—
— — — — żółtych	22	88	—
— łojowych przywożnych	3 50	14	—
— — — — tu robionych	4	16	—
Włókna towarnego lnu	—	—	—
— — — — pieńki	—	—	—
Siana mroźnego	75	3	—
— błotnego	35	1 40	—
Faska masła 6 garcowa	4	16	—
Soli kuchen becz. gar. lit. 48	9 60	38 40	—
Piwa krajow. becz. 40 garc.	5 60	22 40	—
— dubeltowego	12	48	—
Ptastwa po parze indyków	1 50	6	—
— — — — kur	50	2	—
— — — — gęsi	—	—	—
— — — — kaczek	—	—	—
Chleba razowego funt 1	1 5	5 5	—
— — — — pytlowego przedn.	5	20	—
Mięsa funt 1	3	12	—
Wódki garniec 1	80	3 20	—